

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการวางแผนการศึกษากลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลขั้นพื้นฐานในการสร้างระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการวางแผนการศึกษากลุ่มวิชาการงานและอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาการงานและอาชีพ และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจสภาพและความต้องการการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพแบบปลายปิด ใช้ศึกษาสภาพปัจจุบันว่าได้มีการปฏิบัติหรือไม่ และศึกษาระดับความต้องการโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดหรือไม่มีความต้องการเลย

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสำรวจไปยังประชากรและได้รับแบบสำรวจคืนทั้งหมด ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการวางแผนการศึกษาโดยใช้ค่าทางสถิติคือ ความถี่และร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ระดับความต้องการการวางแผนการศึกษากลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ใช้ค่าทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วพิจารณา ร่วมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แล้วนำไปใช้เป็นข้อมูลขั้นพื้นฐาน ในการสร้างระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการวางแผนการศึกษากลุ่มวิชาการงานและอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา พร้อมทั้งได้นำเสนอในรูปแบบตารางและรูปภาพประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สภาพของการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

ตอนที่ 2 ความต้องการของการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ

**ตอนที่ 1 สภาพของการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

1.1 สภาพของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด ส่วนหัวหน้าหมวดการงานและอาชีพกับเจ้าหน้าที่สารสนเทศของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน รองลงมาตามลำดับ

1.2 สภาพของการใช้ข้อมูลของครูผู้สอนเพื่อประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า ข้อมูลของครูผู้สอนที่นำมาใช้ประกอบการวางแผนมากที่สุดคือ วิชาเอกและจำนวน คาบ สำหรับข้อมูลอื่นโรงเรียนได้นำมาใช้ประกอบการวางแผนด้วยเช่นกัน โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ รายวิชาที่เปิดสอน จำนวนหน่วยกิต วิชาโท ชื่อ-ชื่อสกุล ความสามารถพิเศษ และความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

1.3 สภาพของการใช้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า ข้อมูลของนักเรียนที่นำมาใช้ประกอบการวางแผนมากที่สุดคือ ระดับชั้น สำหรับข้อมูลอื่นโรงเรียนได้นำมาใช้ประกอบการวางแผนด้วยเช่นกัน โดยเรียงตามลำดับดังนี้คือ ห้องเรียนที่รายวิชาที่ต้องการเลือกเรียนเรียงตามลำดับ ชื่อ-ชื่อสกุล เลขประจำตัว เลขที่ อาชีพมารดา สถานภาพบิดา ที่พักในขณะเรียน ชื่อบิดา อาชีพผู้ปกครอง ผลการเรียนรายวิชาเลือกที่เรียนผ่านมา ความถนัดหรือความสามารถพิเศษ ชื่อผู้ปกครอง ชื่อมารดา รายได้ผู้ปกครอง(เฉลี่ยต่อปี) อาชีพบิดาและสถานภาพมารดา

1.4 สภาพของการเรียกใช้และเก็บข้อมูลที่ไปประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการวางแผนคือ แฟ้มเอกสารและเครื่องคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 2 ความต้องการของการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1 ความต้องการของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า มีความต้องการให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหัวหน้าหมวดการงานและอาชีพ กับเจ้าหน้าที่สารสนเทศของโรงเรียนนั้นต้องการให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2 ความต้องการของการใช้ข้อมูลของครูผู้สอนเพื่อประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า มีความต้องการใช้วิชาเอกเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายวิชาที่เปิดสอน จำนวนคาบ วิชาโท ชื่อ-ชื่อสกุล และจำนวนหน่วยกิตนั้น มีความต้องการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ส่วนความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนและความสามารถพิเศษ มีความต้องการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ความต้องการของการใช้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า มีความต้องการใช้ชื่อ-ชื่อสกุลเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับ รายวิชาเลือกที่ต้องการเลือกเรียนเรียงตามลำดับ ผลการเรียนรายวิชาเลือกที่เรียนผ่านมารายวิชาเลือกที่เรียนผ่านมา อาชีพมารดา เลขที่ อาชีพบิดา ห้องเรียนที่ ระดับชั้น และเลขประจำตัวเรียงตามลำดับ มีความต้องการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนอยู่ในระดับมาก ส่วนสถานภาพของมารดา รายได้ผู้ปกครอง(เฉลี่ยต่อปี) ชื่อมารดา ความถนัดหรือความสามารถพิเศษ ชื่อผู้ปกครอง สถานภาพของบิดา อาชีพผู้ปกครอง และที่พักในขณะเรียนเรียงตามลำดับ มีความต้องการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ความต้องการของการเรียกใช้และเก็บข้อมูลที่ใช้ประกอบการวางแผนการศึกษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ พบว่า มีความต้องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และแฟ้มเอกสารในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและความต้องการของการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อค้นพบและนำมาอภิปรายผลดังนี้

การศึกษาสภาพและความต้องการของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษา จากการที่ได้ศึกษามาพบว่า ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจวางแผนการศึกษานั้นมักจะเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้บริหารคนหนึ่ง ที่มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและตัดสินใจในการวางแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530, หน้า 1) ได้กล่าวว่า ในกระบวนการบริหารงาน และการวางแผนการศึกษา ผู้บริหารมีความจำเป็นจะต้องตัดสินใจในการวางแผนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งทางเลือกในการวางแผนการศึกษาจำเป็นจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ นามบุรี (2540) ที่ค้นพบว่าการดำเนินการบริหารระบบสารสนเทศ ส่วนใหญ่ มีการเก็บข้อมูลโดยการกำหนดแบบรายงานต่าง ๆ จัดเก็บตามลักษณะแผนงานของโรงเรียน มีการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือที่ใช้จำนวนภาษาเข้าใจง่าย และตรงประเด็นที่ต้องการ มีการชี้แจงเครื่องมือและแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ใช้การจัดกลุ่มข้อมูลและนำเสนอในลักษณะที่เข้าใจง่ายและนำเสนอในรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารมากที่สุด

ในส่วนของการศึกษาสภาพและความต้องการของการนำข้อมูลครูผู้สอนและนักเรียนมาใช้ในการวางแผนการศึกษา พบว่า ข้อมูลที่นำมาประกอบการวางแผนการศึกษานั้นเป็นข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนคือ ชื่อครูผู้สอน วิชาที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนที่ต้องการ ชื่อนักเรียน เพศ เลขที่ เลขประจำตัว วิชาเลือกที่เรียนผ่านมา ผลการเรียน และแหล่งข้อมูลภายนอกโรงเรียนคือ อาชีพบิดา มารดา ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ ซึ่งได้พิจารณาเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการวางแผนการศึกษาของกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ สอดคล้องกับกองแผนงาน, กรมสามัญศึกษา(2538, หน้า 18) ได้กล่าวถึงการกำหนดสารสนเทศ เพื่อการวางแผนการศึกษาในโรงเรียนว่า สารสนเทศที่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของสารสนเทศที่มีอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องตรงกับสภาพความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลในส่วนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนของ โรงเรียนในด้านต่าง ๆ อาจมีดังนี้

1. นักเรียน แยกตาม เพศ อายุ รายชั้น แผนการเรียน อาชีพของบิดา มารดา ที่อยู่อาศัย
2. ครู – อาจารย์ แยกตามระดับ ตำแหน่ง วุฒิ วิชาเอก วิชาที่สอน

3. อาชีพในท้องถิ่น วิทยาการท้องถิ่น สถานประกอบการท้องถิ่น
4. ข้อมูลที่แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกแผนการเรียนทุกกลุ่มวิชา
5. สภาพปัจจุบันของปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น
6. วัสดุ อุปกรณ์ ทรัพยากร อาคารเรียน ขนาดของห้องเรียน อาคารประกอบ งบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา ฯลฯ

7. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพของกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหารและกระบวนการนิเทศในโรงเรียน กระบวนการในการจัดกิจกรรม กระบวนการในการแนะแนว

เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เรือง เจริญชัย (2532, หน้า 25) ที่กล่าวไว้ว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System) ประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่จัดเป็นระบบที่ครอบคลุมกับความต้องการในการคิด ตัดสินใจของผู้บริหารแม่นยำ เป็นปัจจุบัน สามารถเรียกค้นหาจำแนกรายงานได้ทันทีที่มีความต้องการ และงานวิจัยของสิทธิชัย โจนงนุช (2540) ที่ได้ทำการศึกษาและพบว่า ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารคือ ข้อมูลการเรียน การสอน ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลบุคลากร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้นำโปรแกรม Ed.Planning Work and Vocational ไปใช้โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพจริงของแต่ละโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ใช้โปรแกรม Ed.Planning Work and Vocational เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป